

ΕΛΕΓΚΤΙΚΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ

Π Ρ Α Κ Τ Ι Κ Α

ΤΗΣ 4^{ης} ΕΙΔΙΚΗΣ ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΗΣ ΤΗΣ ΟΛΟΜΕΛΕΙΑΣ ΤΟΥ
ΕΛΕΓΚΤΙΚΟΥ ΣΥΝΕΔΡΙΟΥ ΤΗΣ 12^{ης} ΙΟΥΛΙΟΥ 2017

ΟΛΟΜΕΛΕΙΑ ΔΙΑΚΟΠΩΝ

-----0-----

Μ Ε Λ Η : Ανδρονίκη Θεοτοκάτου, Πρόεδρος, Ιωάννης Σαρμάς, Σωτηρία Ντούνη και Γεωργία Μαραγκού, Αντιπρόεδροι, Γεώργιος Βοΐλης, Βασιλική Ανδρεοπούλου, Μαρία Αθανασοπούλου, Ελένη Λυκεσά και Ευαγγελία - Ελισάβετ Κουλουμπίνη, Σύμβουλοι.

ΓΕΝΙΚΟΣ ΕΠΙΤΡΟΠΟΣ ΕΠΙΚΡΑΤΕΙΑΣ : Αντώνιος Νικητάκης, Επίτροπος Επικρατείας.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ : Γεώργιος Καρασαββίδης, Προϊστάμενος Τμήματος, που αναπληρώνει νόμιμα την Επίτροπο της Γραμματείας του Ελεγκτικού Συνεδρίου Ελένη Αυγουστόγλου, που απουσίασε δικαιολογημένα.

Με την αρχή της συνεδρίασης η Σύμβουλος Ευαγγελία Ελισάβετ Κουλουμπίνη, που ορίστηκε από την Πρόεδρο του Ελεγκτικού Συνεδρίου εισηγήτρια, φέρει προς συζήτηση τις συνυπογραφόμενες από την Υπουργό και τον Υφυπουργό Εργασίας Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης και τον Αναπληρωτή Υπουργό Οικονομικών διατάξεις του από 11-7-2017 σχεδίου νόμου που απεστάλησαν στο Ελεγκτικό Συνέδριο με το 152501/11-7-2017 έγγραφο του Αναπληρωτή Υπουργού των Οικονομικών (αριθμ.ΓΕΕ365/110/11-7-2017) για να γνωμοδοτήσει επ'αυτών η Ολομέλεια, σύμφωνα με το άρθρο 73 παρ.2 του Συντάγματος. Το κείμενο αυτών έχει ως εξής:

**« Σχέδιο Νόμου
του Υπουργείου Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης**

**«Συνταξιοδοτικές ρυθμίσεις Δημοσίου, εφαρμοστικές διατάξεις του ν. 4387/2016
και άλλες διατάξεις»**

ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Κεφάλαιο Α΄

Συνταξιοδοτικές ρυθμίσεις Δημοσίου

Άρθρο 1

Τροποποίηση διατάξεων του ν. 4387/2016

1. Στο τέλος της παρ. 1 του άρθρου 5 του ν. 4387/2016 (Α΄ 85) προστίθεται εδάφιο, με έναρξη ισχύος από 1-1-2017, ως εξής:

«Οι ρυθμίσεις του προηγούμενου εδαφίου εφαρμόζονται σε πρόσωπα που διορίζονται σε θέσεις μετακλητών υπαλλήλων με σχέση δημοσίου δικαίου. Εάν ο διορισμός των προσώπων αυτών έχει γίνει μέχρι και την 31.12.2016 εφαρμόζεται ως προς την εργοδοτική εισφορά η αριθμ. 111482/0092/30-11-2016 κοινή υπουργική απόφαση (Β΄ 4005)».

2. Μετά το δεύτερο εδάφιο της παρ. 6 του άρθρου 7 του ν. 4387/2016 προστίθεται εδάφιο ως εξής:

«Η προϋπόθεση συμπλήρωσης δεκαπέντε (15) ετών ασφάλισης για την καταβολή της εθνικής σύνταξης δεν ισχύει για όσους θεμελιώνουν δικαίωμα σύνταξης με τη συμπλήρωση χρόνου ασφάλισης μικρότερου των 15 ετών. Στην περίπτωση αυτή το ποσό της εθνικής σύνταξης δεν μπορεί να υπολείπεται αυτού που αντιστοιχεί στα δεκαπέντε (15) έτη ασφάλισης.»

3. Στο τέλος της παρ. 3 του άρθρου 8 του ν. 4387/2016 προστίθενται εδάφια ως εξής:

«Αν δεν προκύπτει χρόνος ασφάλισης (πραγματικός, πλασματικός, χρόνος προαιρετικής ασφάλισης ή άλλος που λογίζεται ως συντάξιμος), τουλάχιστον πέντε (5) ετών από την 1.1.2002 μέχρι την έναρξη καταβολής της σύνταξης του υπαλλήλου- λειτουργού του Δημοσίου ή του στρατιωτικού, τότε για τον υπολογισμό των συντάξιμων αποδοχών

αναζητείται χρόνος ασφάλισης (πραγματικός, πλασματικός, χρόνος προαιρετικής ή άλλος που λογίζεται ως συντάξιμος), και κατά το πριν την 1.1.2002 χρονικό διάστημα και μέχρι τη συμπλήρωση συνολικά έως πέντε (5) ετών ασφάλισης.

Για συντάξεις με έναρξη καταβολής από 1.1.2021, αν δεν προκύπτει χρόνος ασφάλισης (πραγματικός, πλασματικός, χρόνος προαιρετικής ασφάλισης ή άλλος που λογίζεται ως συντάξιμος), τουλάχιστον δέκα (10) ετών από την 1.1.2002 μέχρι την έναρξη καταβολής της σύνταξης του υπαλλήλου - λειτουργού του Δημοσίου ή του στρατιωτικού, τότε για τον υπολογισμό των συντάξιμων αποδοχών αναζητείται χρόνος ασφάλισης (πραγματικός, πλασματικός, χρόνος προαιρετικής ή άλλος που λογίζεται ως συντάξιμος), και κατά το πριν την 1.1.2002 χρονικό διάστημα και μέχρι τη συμπλήρωση έως δέκα (10) ετών ασφάλισης.»

4. Στο τέλος της παρ. 4 του άρθρου 8 του ν. 4387/2016 προστίθεται εδάφιο ως εξής:

«Το συνολικό ακαθάριστο ποσό της ανταποδοτικής σύνταξης, όπως αυτό προκύπτει σύμφωνα με το παρόν άρθρο, δεν μπορεί να υπερβαίνει το ακαθάριστο ποσό των συντάξιμων αποδοχών, όπως αυτές ορίζονται στις παρ. 2 και 3.»

Άρθρο 2

Τροποποίηση διατάξεων του π.δ. 169/2007

1. Το δεύτερο εδάφιο της παρ. 6 του άρθρου 11 του π.δ. 169/2007 (Α'210) αντικαθίσταται ως εξής:

«Επίσης θεωρείται ως συντάξιμος χρόνος πραγματικής υπηρεσίας ο χρόνος της άδειας άνευ αποδοχών ανατροφής παιδιών ηλικίας μέχρι 6 ετών, όπως αυτός ισχύει κάθε φορά με βάση τις οικείες διοικητικές διατάξεις και ο χρόνος της άδειας άνευ αποδοχών της παρ. 1 του άρθρου 51 του ν. 3528/2007 (Α 26), με την προϋπόθεση της καταβολής από τον υπάλληλο των προβλεπόμενων ασφαλιστικών εισφορών.»

2. Στο τέλος της περ. β της παρ. 2 του άρθρου 56 του π.δ. 169/2007 προστίθεται εδάφιο, ως εξής:

«Το συνολικό ποσοστό της ως άνω μείωσης δεν μπορεί να υπερβαίνει το 30%.»

3. Η παρ. 1 του άρθρου 63 του π.δ. 169/2007 αντικαθίσταται ως εξής:

«1. Η καταβολή της σύνταξης αναστέλλεται για όσο διάστημα ο δικαιούχος εκτίει περιοριστική της ελευθερίας ποινή μεγαλύτερη του ενός (1) έτους και εφόσον το αδίκημα για το οποίο καταδικάστηκε στρέφεται κατά του Δημοσίου ή Νομικών

Προσώπων Δημοσίου Δικαίου. Στην περίπτωση αυτή, η σύνταξη μεταβιβάζεται στους τυχόν δικαιοδόχους αυτής σύμφωνα με τις εκάστοτε ισχύουσες διατάξεις για συνταξιοδότηση λόγω θανάτου. Τα οικονομικά αποτελέσματα της παρούσας διάταξης αρχίζουν από την 1^η ημέρα του επόμενου μήνα από τη δημοσίευση του παρόντος νόμου. Κάθε αντίθετη διάταξη καταργείται.»

4. Στο τέλος της παρ. 2 του άρθρου 9 του π.δ. 169/2007 προστίθεται εδάφιο ως εξής:
«Οι διατάξεις του τρίτου και τέταρτου εδαφίου δεν έχουν εφαρμογή για όσα από τα αναφερόμενα σε αυτές πρόσωπα υπάγονται για τον υπολογισμό της σύνταξής τους στις διατάξεις του ν. 4387/2016.»

Άρθρο 3

Προσδιορισμός Συντάξιμων Αποδοχών αμειβόμενων σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 4472/2017

Από 01.01.2017 οι συντάξιμες αποδοχές, επί των οποίων υπολογίζονται ασφαλιστικές εισφορές, για όσους υπηρετούν ή προσλαμβάνονται στο Δημόσιο με σχέση εργασίας δημοσίου δικαίου και αμείβονται σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 4472/2017 (Α' 74), είναι οι μηνιαίες τακτικές αποδοχές της παρ. 10 του άρθρου 153 του ν. 4472/2017, με εξαίρεση την προσωπική διαφορά του άρθρου 155 του ν. 4472/2017.

Άρθρο 4

Άσκηση του δικαιώματος στη σύνταξη

1. Το πρώτο εδάφιο της παρ. 1 του άρθρου 60 του π.δ. 169/2007 αντικαθίσταται ως εξής:
«1. Το δικαίωμα στη σύνταξη είναι अपαράγραπτο, τα δε οικονομικά αποτελέσματα που γεννώνται από την άσκηση του δικαιώματος αυτού ανατρέχουν στην ημερομηνία υποβολής της σχετικής αίτησης από τον ενδιαφερόμενο.»
2. Οι ρυθμίσεις των ανωτέρω παραγράφων έχουν εφαρμογή για τα πρόσωπα της περ. γ της παρ. 1 του άρθρου 6 του ν. 4387/2016.

Άρθρο 5

Καταργητικές διατάξεις

1. Η περ. β του άρθρου 62 και η παρ. 1 του άρθρου 64 του π.δ. 169/2007 καταργούνται.

2. Από την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου καταργούνται οι παρ. 1, 2, 3, 4, 5 και 9 του άρθρου 3 του ν. 3075/2002 (Α 297).

Αθήνα, 11-7-2017

ΟΙ ΥΠΟΥΡΓΟΙ

ΕΡΓΑΣΙΑΣ, ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗΣ

Ευτυχία Αχτσιόγλου

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ

Γεώργιος Χουλιαράκης

Ο ΥΦΥΠΟΥΡΓΟΣ

ΕΡΓΑΣΙΑΣ, ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗΣ

Αναστάσιος Πετρόπουλος »

Ο Επίτροπος της Επικρατείας στο Ελεγκτικό Συνέδριο Αντώνιος Νικητάκης διατύπωσε την ακόλουθη έγγραφη γνώμη:

«Εισάγουμε ενώπιον της Ολομέλειας του Σώματος, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 16 παρ. 1 περ. γ' του Κώδικα Νόμων για το Ελεγκτικό Συνέδριο, κυρωθέντος με το άρθρο πρώτο του ν. 4129/2013 (ΦΕΚ Α' 52), το σχέδιο νόμου «Συνταξιοδοτικές ρυθμίσεις Δημοσίου, εφαρμοστικές διατάξεις του ν. 4387/2016 και άλλες διατάξεις» του Υπουργείου Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, το οποίο συνυπογράφεται από την Υπουργό και τον Υφυπουργό Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης και τον Αναπληρωτή Υπουργό Οικονομικών, και μας απεστάλη με το 152501/11.7.2017 έγγραφο του Αναπληρωτή Υπουργού Οικονομικών (αριθμ. πρωτ. ΓΕΕ: 365/11.7.2017),

προκειμένου να εκφέρει (η Ολομέλεια) την προβλεπόμενη από τις διατάξεις του άρθρου 73 παρ. 2 του Συντάγματος γνωμοδότησή της, και εκθέτουμε τα ακόλουθα:

Με το προτεινόμενο νομοσχέδιο, οι συνταξιοδοτικού περιεχομένου ρυθμίσεις του οποίου καταστρώνονται σε πέντε συνολικώς άρθρα, επέρχονται αλλαγές σε σειρά διατάξεων του ν. 4387/2016 «Ενιαίο Σύστημα Κοινωνικής Ασφάλειας - Μεταρρύθμιση ασφαλιστικού - συνταξιοδοτικού συστήματος - Ρυθμίσεις φορολογίας εισοδήματος και τυχερών παιγνίων και άλλες διατάξεις» (ΦΕΚ Α' 85) και του Συνταξιοδοτικού Κώδικα (π.δ. 169/2007, ΦΕΚ Α' 210).
Ειδικότερα:

Επί του άρθρου 1

παρ. 1: Με το προστιθέμενο εδάφιο επεκτείνεται, για λόγους ίσης μεταχείρισης σύμφωνα με την αιτιολογική έκθεση, η εφαρμογή από 1.1.2017 των προβλεπομένων στο άρθρο 5 παρ. 1 του ν. 4387/2016 για τους ασφαλισμένους στο Δημόσιο και τα ΝΠΔΔ, αναφορικός με τον καθορισμό των ποσοστών εισφορών κλάδου σύνταξης στον ΕΦΚΑ, ασφαλισμένου και εργοδότη, και για τους διοριζόμενους από την ως άνω ημερομηνία και εφεξής σε θέσεις μετακλητών υπαλλήλων με σχέση δημοσίου δικαίου. Επί της ουσίας της ρύθμισης έχει γνωμοδοτήσει το Σώμα με τα πρακτικά της 1^{ης} Ειδικής Συνεδρίασης της 20.4.2016 (σελ. 76). Επισημαίνεται, πάντως, ότι η προστιθέμενη διάταξη ενδεχομένως να εγείρει ζήτημα συμβατότητας προς υπέρτερης τυπικής ισχύος διατάξεις στο μέτρο που συνεπάγεται αναδρομική από 1.1.2017 επιβάρυνση των μετακλητών υπαλλήλων.

παρ. 2: Δεν έχουμε παρατηρήσεις.

παρ. 3: Πρόκειται για ευεργετικές διατάξεις. Επισημαίνεται, ως εκ περισσού, ότι για τη λήψη υπόψη του χρόνου ασφάλισης (πραγματικού, πλασματικού, προαιρετικής ασφάλισης ή άλλου που λογίζεται συντάξιμος) για το προ της 1.1.2002 διάστημα, είναι αναγκαία σε κάθε περίπτωση η καταβολή των αναλογουσών εισφορών (πρβλ. τη ρητή διάταξη του άρθρου 8 παρ. 2 περ. β του ν. 4387/2016).

παρ. 4: Η ισχύουσα διάταξη της παρ. 4 του άρθρου 8 του ν. 4387/2016 – εισαχθείσα με το άρθρο 94 παρ. 2 του ν. 4461/2017 (ΦΕΚ Α' 38/28.3.2017 – διαρθρώνεται σε δύο υποπαραγράφους (α και β) και αφορά στον τρόπο αναπροσαρμογής των συντάξιμων αποδοχών για τα διαστήματα αφενός έως και το έτος 2020 και, αφετέρου, για το έτος 2021 και εφεξής. Ενόψει τούτου, το νέο εδάφιο που προτείνεται να προστεθεί στο τέλος της παρ. 4 του άρθρου 8 δεν φαίνεται να συνέχεται νοηματικώς με το περιεχόμενό της και, για το λόγο αυτό, είναι νομοτεχνικώς ορθότερο η προτεινόμενη ρύθμιση, αφορώσα στο ύψος του συνολικού ακαθάριστου ποσού της ανταποδοτικής σύνταξης «όπως αυτό προκύπτει σύμφωνα με το παρόν άρθρο», να αποτελέσει νέα αυτοτελή παράγραφο του άρθρου 8.

Επί του άρθρου 2

παρ. 1, 2: Δεν έχουμε παρατηρήσεις.

παρ. 3: Η νέα διάταξη αφορά αποκλειστικώς στην αναστολή καταβολής της σύνταξης και όχι και στο συνταξιοδοτικό δικαίωμα καθεαυτό, σε αντίθεση με την αντικαθιστώμενη παρ. 1 του άρθρου 63 του Συνταξιοδοτικού Κώδικα. Επισημαίνεται ότι η νέα ρύθμιση είναι εν μέρει αυστηρότερη της ισχύουσας, στο

μέτρο που θεσπίζει αναστολή καταβολής της σύνταξης για όσο διάστημα ο δικαιούχος εκτίει οποιαδήποτε στερητική της ελευθερίας ποινή άνω του ενός έτους και όχι μόνο ποινή κάθειρξης, και εν μέρει επεικέστερη εκείνης, στο μέτρο που απαιτείται το αδίκημα, για το οποίο επιβλήθηκε η ποινή, να στρέφεται κατά του Δημοσίου ή κατά ΝΠΔΔ.

παρ. 4: Δεν έχουμε παρατηρήσεις.

Επί του άρθρου 3

Δεν έχουμε παρατηρήσεις.

Επί του άρθρου 4

παρ. 1: Με το νέο πρώτο εδάφιο του άρθρου 60 παρ. 1 του Συνταξιοδοτικού Κώδικα, πέραν της ρητής θέσπισης ως απαράγραπτου του συνταξιοδοτικού δικαιώματος, αποσυνδέεται εφεξής ο χρόνος επέλευσης των οικονομικών αποτελεσμάτων της σύνταξης από το χρόνο έκδοσης της σχετικής πράξης ή απόφασης, με συνέπεια την κατάργηση του ισχύοντος περιορισμού της τριετούς αναδρομής τους, αφού ορίζεται ρητώς ότι ανατρέχουν στην ημερομηνία υποβολής της αίτησης του ενδιαφερομένου.

παρ. 2: Δεν έχουμε παρατηρήσεις.

Επί του άρθρου 5

παρ. 1: Με τη ρύθμιση αυτή καταργούνται, αφενός, η διάταξη του άρθρου 62 περίπτ. β του Συνταξιοδοτικού Κώδικα, η οποία έχει κριθεί ως αντίθετη σε συνταγματικής και υπερνομοθετικής ισχύος διατάξεις (βλ. ΕΣ Ολομ. 480/2016, 2359, 2254, 1817, 477/2014, ΕΔΔΑ, Αποστολάκης κατά Ελλάδος, 22.10.2009)

και, αφετέρου, εκείνη του άρθρου 64 παρ. 1 του ίδιου Κώδικα δοθέντος ότι, μετά την κατάργηση της προηγούμενης διάταξης, δεν καταλείπεται πλέον αντικείμενο προς ρύθμιση.

παρ. 2: Η προτεινόμενη ρύθμιση, με την οποία καταργείται σειρά ισχυουσών χρονικών προθεσμιών για την άσκηση του συνταξιοδοτικού δικαιώματος, συνάδει πλήρως με την ως άνω θέσπιση – στο άρθρο 4 παρ. 1 του νομοσχεδίου – του συνταξιοδοτικού δικαιώματος ως *απαράγραφτου*.

Αθήνα, 12 Ιουλίου 2017

Ο Επίτροπος Επικρατείας

ΑΝΤΩΝΙΟΣ ΝΙΚΗΤΑΚΗΣ»

Η Σύμβουλος Ευαγγελία - Ελισάβετ Κουλουμπίνη εισηγείται τα ακόλουθα:

ΓΕΝΙΚΕΣ ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ:

1. Από τον συνδυασμό των διατάξεων των άρθρων 73 παρ.2, 74 και 75 παρ.1 του Συντάγματος συνάγεται ότι τα συνταξιοδοτικά νομοσχέδια, που αναφέρονται οπωσδήποτε στην απονομή σύνταξης και τις προϋποθέσεις της υποβάλλονται μόνο από τον Υπουργό Οικονομικών (και από τον αρμόδιο Υπουργό αν πρόκειται για συντάξεις που επιβαρύνουν τον προϋπολογισμό των Ο.Τ.Α. ή Ν.Π.Δ.Δ.) συνοδεύονται δε υποχρεωτικά από την οικεία αιτιολογική έκθεση και εφόσον συνεπάγονται επιβάρυνση του προϋπολογισμού από την οικεία έκθεση του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους που καθορίζει την δαπάνη.

2. Οι προτεινόμενες συνταξιοδοτικές ρυθμίσεις έχουν υποβληθεί στο παρόν Δικαστήριο με την οικεία αιτιολογική έκθεση, ενώ συνοδεύονται και από την, από

4-7-2017, εισηγητική έκθεση των οικονομικών επιπτώσεων του άρθρου 24 παρ.5 περιπτ.ε΄ του ν.4270/2014 της Γενικής Διεύθυνσης Οικονομικών Υπηρεσιών του Υπουργείου Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, σύμφωνα με την οποία, από τις διατάξεις του άρθρων του Κεφαλαίου Α΄ του σχεδίου νόμου που αφορούν σε συνταξιοδοτικές ρυθμίσεις του Δημοσίου δεν προκαλείται επιπλέον οικονομική επιβάρυνση στον Κρατικό Προϋπολογισμό, για την περίοδο του ΜΠΔΣ 2017-2021 , σε σχέση με τα οικονομικά μεγέθη που έχουν ήδη εκτιμηθεί, αφού πρόκειται για διευκρινιστικού χαρακτήρα τροποποιήσεις ή αφορούν περιορισμένο αριθμό συνταξιούχων και δεν επηρεάζουν ούτε τις προβολές της συνταξιοδοτικής δαπάνης, ούτε τις εκτιμήσεις των εσόδων από ασφαλιστικές εισφορές.

3. Συναφώς, παρατηρείται ότι κατά το άρθρο 73 παρ.2 εδάφιο τελευταίο του Συντάγματος, τα συνταξιοδοτικά νομοσχέδια επί των οποίων απαιτείται προηγούμενη γνωμοδότηση του Ελεγκτικού Συνεδρίου πρέπει να είναι ειδικά. Η επιταγή αυτή του Συντάγματος τηρείται και όταν οι θεσπιζόμενες συνταξιοδοτικές ρυθμίσεις εμπεριέχονται σε ιδιαίτερο (αυτοτελές) κεφάλαιο (όπως εν προκειμένω το Κεφάλαιο Α΄) του νομοσχεδίου, που περιλαμβάνει και άλλου περιεχομένου διατάξεις στα λοιπά κεφάλαιά του (βλ Πρακτικά Ολομ. 2^{ης} Ειδ. Συν της 8^{ης} Μαΐου 2017 , 1^{ης} Ειδ. Συν. Της 8^{ης} Μαρτίου 2017 και 1^{ης} Ειδ. Συν. Της 20^{ης} Φεβρουαρίου 2012).

Ειδικές παρατηρήσεις επί των άρθρων :

Επί του άρθρου 1 « Τροποποίηση διατάξεων του ν.4387/2016»

παρ.1 Με τη διάταξη αυτή προστίθεται εδάφιο στο τέλος της παρ.1 του άρθρου 5 του ν.4387/2016, με το οποίο θεσπίστηκαν ενιαίοι κανόνες για την καταβολή των

εισφορών σε όλα τα πρόσωπα της περιπτ.α΄ της παραγράφου 1 του άρθρου 4 του ν.4387/2016. Με δεδομένο ότι στην τελευταία διάταξη ρητώς υπάγονται και οι μετακλητοί υπάλληλοι του Δημοσίου παρίσταται αμφίβολη η αναγκαιότητα της ρύθμισης αυτής, με την πλεοναστική ένταξη στο πεδίο εφαρμογής της και των μετακλητών υπαλλήλων δημοσίου δικαίου (βλ. και παρατηρήσεις επί της διάταξης του άρθρου 4 του ν.4387/2016 με τα Πρακτικά της 1^{ης} Ειδ.Συν.Ολομ.Ελ.Συν. σελ.50).

παρ.2 Με τη διάταξη αυτή θεσπίζεται εξαίρεση στον κανόνα του απαιτούμενου κατ' ελάχιστο χρόνου 15 ετούς ασφάλισης για την απονομή της εθνικής σύνταξης που ορίζεται στην παρ.6 του άρθρου 7 του ν.4387/2016. Προβλέπεται το πρώτον, η καταβολή μειωμένης εθνικής σύνταξης για όσους έχουν θεμελιωμένο συνταξιοδοτικό δικαίωμα με χρόνο ασφάλισης μικρότερο των 15 ετών, η οποία δεν μπορεί να υπολείπεται του ποσού που αντιστοιχεί στα 15 έτη ασφάλισης και ανέρχεται στο ποσό των 345,60 ευρώ.

παρ.3 Θεσπίζονται ευεργετικές διατάξεις, αφού αναζητείται οποιοσδήποτε χρόνος ασφάλισης για το χρονικό διάστημα προ της 1-1-2002, το οποίο θα συνυπολογιστεί στο λοιπό συντάξιμο χρόνο για τον προσδιορισμό των συντάξιμων αποδοχών των υπαλλήλων – λειτουργών του Δημοσίου ή των στρατιωτικών, υπό την προϋπόθεση καταβολής των αναλογουσών εισφορών.

παρ.4. Προστίθεται εδάφιο στο τέλος της παρ.4 του άρθρου 8 του ν.4387/2016, όπου προβλέπεται ο τρόπος αναπροσαρμογής των συντάξιμων αποδοχών για τον υπολογισμό του ανταποδοτικού μέρους της σύνταξης με βάση τον ετήσιο γενικό δείκτη τιμών καταναλωτή της ΕΛΣΤΑΤ, με το οποίο ορίζεται ότι το συνολικό ακαθάριστο ποσό της ανταποδοτικής σύνταξης δεν πρέπει να υπερβαίνει το

ακαθάριστο ποσό των συντάξιμων αποδοχών. Από την οικεία αιτιολογική έκθεση δεν προκύπτει ο δικαιολογητικός λόγος θέσπισης της διάταξης αυτής.

Επί του άρθρου 2 « Τροποποίηση διατάξεων του π.δ.169/2007»

παρ.1 Επί της ουσίας της διάταξης δεν υπάρχουν παρατηρήσεις, πλην για την αρτιότερη νομοτεχνική διατύπωση της ρύθμισης προτείνεται η αναδιατύπωση της φράσης «... ως συντάξιμος χρόνος πραγματικής υπηρεσίας..» σε « ...ως συντάξιμος χρόνος ...» αφού με αναγωγή στις οικείες διατάξεις του Υπαλληλικού Κώδικα αυτός ο χρόνος θεωρείται ως χρόνος πραγματικής υπηρεσίας, γι' αυτό άλλωστε αναγνωρίζεται ως συντάξιμος, με την καταβολή των ανάλογων ασφαλιστικών εισφορών.

παρ.2 . Πρόκειται για ρύθμιση επί της οποίας δεν έχουμε παρατηρήσεις.

παρ.3. Με τη διάταξη αυτή αντικαθίσταται η παρ.1 του άρθρου 63 του π.δ.169/2007 και προβλέπεται η αναστολή καταβολής της σύνταξης μόνο στις περιπτώσεις που ο δικαιούχος καταδικασθεί σε ποινή φυλάκισης τουλάχιστον ενός έτους για αδικήματα που στρέφονται κατά του Δημοσίου ή Ν.Π.Δ.Δ. και για όσο διαρκεί η ποινή του.

Κατά την άποψη της εισηγήσεως: 1. Σύμφωνα με την πάγια νομολογία του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου Δικαιωμάτων του Ανθρώπου, στην περίπτωση που η νομοθεσία συμβαλλόμενου Κράτους προβλέπει δικαίωμα σε σύνταξη, εξαρτώμενο ή μη, από προηγούμενη καταβολή εισφορών, πρέπει να θεωρηθεί ότι αυτή (η νομοθεσία) ιδρύει ένα περιουσιακό συμφέρον που εντάσσεται στο προστατευτικό πεδίο του άρθρου 1 του ΠΠΠ της ΕΣΔΑ για τα άτομα που πληρούν τις απαιτήσεις του. Η μείωση ή η στέρηση σύνταξης δύναται να συνιστά επέμβαση στην ειρηνική απόλαυση αγαθών υπό την έννοια της ανωτέρω διατάξεως και πρέπει να είναι

δικαιολογημένη. Συνεπώς, η επέμβαση αυτή πρέπει να προβλέπεται στο νόμο και να επιδιώκεται μ' αυτή ένας θεμιτός σκοπός δημοσίου συμφέροντος. Σε κάθε περίπτωση, αυτή πρέπει να είναι ανάλογη του επιδιωκόμενου σκοπού και να διασφαλίζει τη δίκαιη ισορροπία μεταξύ των απαιτήσεων του γενικού συμφέροντος και των απαιτήσεων σεβασμού των θεμελιωδών δικαιωμάτων. Η ως άνω ισορροπία δεν δύναται να επιτευχθεί όταν τα άτομα καλούνται να φέρουν ένα υπερβολικό και δυσανάλογο βάρος (βλ. απόφ. της 14-6-2016 Φιλίππου κατά Κύπρου σκεψ.59-61). Και ναι μεν το Δικαστήριο δέχεται ότι, η πλήρης στέρηση της σύνταξης παραβιάζει το άρθρο 1 του ΠΠΠ της ΕΣΔΑ, ενώ αντιθέτως μια εύλογη και σύμμετρη μείωση της σύνταξης δεν θα το παραβίαζε (βλ. αποφ. της 1-9-2015 Da Silva Carvallio Rico κατά Πορτογαλίας σκ.59 και της 15-4-2014 Stefanetti κατά Ιταλίας), όμως, το ζήτημα του αν τηρήθηκε η δίκαιη ισορροπία μεταξύ της προστασίας του συνταξιοδοτικού δικαιώματος που πλήττεται και του δημοσίου συμφέροντος, εξαρτάται από τις συγκεκριμένες περιστάσεις εκάστης περίπτωσης και αποτελεί θέμα στάθμισης.

2. Εν προκειμένω, τίθεται ζήτημα για την αναλογικότητα του μέτρου της αναστολής της σύνταξης για όσο διάστημα ο συνταξιούχος εκτίει στερητική της ελευθερίας ποινή μεγαλύτερη του ενός έτους, για αδίκημα που στρέφεται κατά του Δημοσίου ή ΝΠΔΔ, για τους ακόλουθους λόγους: 1) Ο νόμος θεσπίζει αυτοδίκαιη αναστολή με μόνο κριτήριο ότι το μέτρο αυτό υπηρετεί λόγο δημοσίου συμφέροντος, χωρίς να ερευνηθεί εάν η βαρύτητα της κύρωσης βρίσκεται σε εύλογη σχέση αναλογίας με τα αδικήματα για τα οποία καταδικάστηκε, ήτοι εάν είναι τέτοιας φύσεως, ώστε να θεωρείται ότι επιβάλλεται σ' αυτόν ένα δυσανάλογο βάρος σε σχέση με το δικαίωμα στην περιουσία του (βλ. απόφ Ν0 225451 της 7-7-

2004 του Γαλλικού Συμβουλίου της Επικρατείας που έκρινε το διοικητικό μέτρο αναστολής σύνταξης δημοσίου υπαλλήλου, υπό το φως του άρθρου 1 του ΠΠΠ της ΕΣΔΑ) 2) Η στέρηση είναι πλήρης, αφού αφορά στο σύνολο της σύνταξής του, ήτοι και το ανταποδοτικό τμήμα αυτής που αντιστοιχεί στις δικές του εισφορές (βλ απόφ.της 18-10-2005 επί της υποθ.Banfield κατά Ηνωμένου Βασιλείου) 3) Η στέρηση είναι πρόσκαιρη μεν, για όσο διάστημα διαρκεί η ποινή του, όμως η διάρκεια της ποινής διαφέρει σε κάθε περίπτωση, αφού μπορεί η διάρκεια της ποινής να είναι τέτοια, ώστε μετά την αποφυλάκισή του, να μην είναι σε θέση λόγω ηλικίας να αναπληρώσει την απωλεσθείσα σύνταξή του. Και αυτό διότι, η σύνταξη γήρατος είναι μια διακριτή παροχή που προορίζεται να εξασφαλίσει υλικές συνθήκες διαβίωσης σε αναλογία με το επίπεδο που είχε ο ήδη συνταξιούχος στην ενέργεια.(βλ.απόφ.ΝΟ 225451 της 7-7-2004 του Γαλλικού Συμβουλίου της Επικρατείας).

3.Κατόπιν τούτων, το διοικητικό μέτρο της αναστολής της σύνταξης- ανεξαρτήτως του ότι λειτουργεί ως παρεπόμενη ποινή αυτής που επιβλήθηκε στον συνταξιούχο για την ποινικώς κολάσιμη συμπεριφορά του, η οποία ναι μεν είναι ποινικώς καταδικαστέα αλλά δεν έχει αιτιώδη συνάφεια με την απώλεια του συνταξιοδοτικού του δικαιώματος (απόφ.της 18^{ης} Οκτωβρίου 2006 επί της υποθ.Οπερ κατά Ολλανδίας) - εφόσον θίγει θεμελιωμένο συνταξιοδοτικό δικαίωμα, εγείρει ζητήματα προσβολής της προστατευόμενης από το άρθρο 1 του Πρώτου Πρόσθετου Πρωτοκόλλου της ΕΣΔΑ περιουσίας.

Η Πρόεδρος Ανδρονίκη Θεοτοκάτου και οι Αντιπρόεδροι Ιωάννης Σαρμάς και Σωτηρία Ντούνη διατύπωσαν την άποψη ότι η διάταξη ενδέχεται να προκαλέσει ζητήματα συμβατότητας με τις υπερνομοθετικής ισχύος διατάξεις της

Ευρωπαϊκής Σύμβασης Δικαιωμάτων του Ανθρώπου (άρθρο 1 του πρώτου Πρόσθετου Πρωτοκόλλου της ΕΣΔΑ και άρθρο 4 του 7^{ου} Πρωτοκόλλου στη Σύμβαση, “ ne bis in idem”), ενόψει και της σχετικής νομολογίας του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου Δικαιωμάτων του Ανθρώπου, όπως η νομολογία αυτή εκτέθηκε στην εισήγηση της Συμβούλου Ευαγγελίας Ελισάβετ Κουλουμπίνη. Κατά την πλειοψηφία όμως των μελών της Ολομέλειας, η ως άνω διάταξη δεν χρήζει παρατήρησης.

παρ.4 . Επί της ουσίας της διάταξης δεν υπάρχουν παρατηρήσεις, πλην η προσθήκη αυτής στο τέλος της παρ.2 του άρθρου 9 του π.δ.169/2007 δημιουργεί σύγχυση. Η διάταξη αυτή πρέπει να προστεθεί στο τέλος της περίπτ.ι΄ της παρ.2 του άρθρου 9 του π.δ. 169/2007, όπου ρυθμίζεται το σχετικό ζήτημα του συνυπολογισμού του επιδόματος θέσης ευθύνης στον συντάξιμο μισθό για όλους τους πολιτικούς δημόσιους υπαλλήλους που είναι προϊστάμενοι οργανικών μονάδων.

Επί του άρθρου 3 «Προσδιορισμός συντάξιμων αποδοχών αμειβόμενων σύμφωνα με τις διατάξεις του ν.4472/2017»

Πρόκειται για ρύθμιση επί της οποίας δεν έχουμε παρατηρήσεις.

Επί του άρθρου 4 « Άσκηση του δικαιώματος στη σύνταξη».

παρ.1 Πρόκειται για ρύθμιση με την οποία, υπό το φως των νέων νομολογιακών δεδομένων που διαμορφώθηκαν με την έκδοση αποφάσεων του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων (υποθέσεις Κοκκίνη κατά Ελλάδα της 6.11.2008 και Ρεβελιώτη κατά Ελλάδα της 4.11.2008), αίρεται ο τιθέμενος

μ' αυτή χρονικός περιορισμός της τριετίας για την ικανοποίηση συνταξιοδοτικών αξιώσεων, ο οποίος είχε ως αφετηρία την έκδοση της πράξης ή της απόφασης των αρμοδίων οργάνων της συνταξιοδοτικής διοίκησης και εξαρτούσε την αναγνώριση οικονομικών δικαιωμάτων από συντάξεις από το τυχαίο, απρόβλεπτο και εκτός του πεδίου επιρροής του συνταξιούχου γεγονός του χρόνου ενέργειας της διοικήσεως, με συνέπεια να τίθενται ζητήματα συμβατότητας της διάταξης αυτής με το άρθρο 1 του ΠΠΠ της ΕΣΔΑ. Ενόψει όμως του ότι, με τη διάταξη της παρ.9 του άρθρου 22 του ν.4387/2016 προστέθηκε και δεύτερο εδάφιο στην παρ.1 του άρθρου 60, με το οποίο προβλέπονται αναδρομικά οικονομικά δικαιώματα σε βάρος του Δημοσίου που προκύπτουν κατά τον κανονισμό και ανακαθορισμό της σύνταξης με βάση τις διατάξεις της διαδοχικής ασφάλισης με τον χρονικό περιορισμό της πενταετίας, η προτεινόμενη διάταξη χρήζει αναδιατύπωσης ώστε να συμπεριλάβει και τη τελευταία ρύθμιση, η οποία αν παραμείνει ως έχει αντιστρατεύεται το νέο κανόνα της έναρξης των οικονομικών αποτελεσμάτων που γεννώνται από την άσκηση του συνταξιοδοτικού δικαιώματος, από την ημερομηνία υποβολής της σχετικής αίτησης.

παρ.2 Επί της ουσίας της ρύθμισης δεν υπάρχουν παρατηρήσεις, πλην για την αρτιότερη νομοτεχνική διατύπωση της ρύθμισης προτείνεται η αναδιατύπωση της φράσης «... Οι ρυθμίσεις των ανωτέρω παραγράφων...» σε «...Η ρύθμιση της ανωτέρω παραγράφου...».

Επί του άρθρου 5 «Καταργητικές διατάξεις»

παρ.1 Με τη ρύθμιση αυτή καταργείται η διάταξη του άρθρου 62 περίπτ.β. του Συνταξιοδοτικού Κώδικα, που αφορούσε στην απώλεια του δικαιώματος

συντάξεως συνεπεία αμετάκλητης ποινικής καταδίκης για τα αδικήματα που προβλέπονταν στην διάταξη αυτή ως αντικείμενη σε συνταγματικής και υπερνομοθετικής ισχύος διατάξεις (βλ. Ολομ.Ελ.Συν. 480/2016, 6456/2015, 2359,2254,1817 και 477/2014, Αποστολάκης κατά Ελλάδος , 22-10-2009), καθώς επίσης και η διάταξη του άρθρου 64 παρ.1 του ίδιου Κώδικα που προέβλεπε τη μεταβίβαση της σύνταξης στη σύζυγο και στα τέκνα του καταδικασθέντος υπαλλήλου για τα αδικήματα της περ.β του άρθρου 62, αφού η δεύτερη διάταξη (άρθρο 64παρ.1) μετά την κατάργηση της πρώτης (άρθρο 62περιπτ.β) στερείται πλέον ρυθμιστικού πεδίου.

παρ.2 . Με τη ρύθμιση αυτή καταργούνται όλες οι αποσβεστικές προθεσμίες που είχαν επανεισαχθεί στη συνταξιοδοτική νομοθεσία του Δημοσίου με το άρθρο 3 του ν.3075/2002, εντός των οποίων ο υπάλληλος ή ο συνταξιούχος έπρεπε με σχετική αίτησή του να ασκήσει τα συνταξιοδοτικά του δικαιώματα.(βλ. Ολομ.Ελ.Συν.987 και 989 /2015). Πρόκειται για ρύθμιση η οποία εναρμονίζεται πλήρως με τον κανόνα του απαράγραφτου του συνταξιοδοτικού δικαιώματος. (άρθρο 4 παρ.1 του σχεδίου νόμου).

Η Ολομέλεια, ύστερα από διαλογική συζήτηση μεταξύ των μελών της, δέχθηκε την εισήγηση της Συμβούλου Ευαγγελίας Ελισάβετ Κουλουμπίνη, ως προς την οποία διατυπώθηκαν οι ανωτέρω αναλυτικά ειδικότερες γνώμες.

Μετά το τέλος της συνεδρίασης συντάχθηκε το παρόν πρακτικό, το οποίο, αφού θεωρήθηκε και εγκρίθηκε από την Πρόεδρο, υπογράφεται από την ίδια και τον Γραμματέα.

Εκδόθηκε στις 14 Ιουλίου 2017.

Η ΠΡΟΕΔΡΟΣ

Ο ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ

ΑΝΔΡΟΝΙΚΗ ΘΕΟΤΟΚΑΤΟΥ

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΚΑΡΑΣΑΒΒΙΔΗΣ

**Για την ακρίβεια
Ο Γραμματέας**

Γεώργιος Καρασαββίδης